

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 1176/2011,**16. november 2011,****makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 6,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) kohaselt peaks liikmesriikide majanduspoliitika liidusisene kooskõlastamine toimuma vastavalt majanduspoliitika üldsuunistele ja tööhõivesuunistele ning see peaks hõlmama kinnipidamist stabiilsete hindade, riigi rahanduse ja rahanduslike tingimuste usaldusväärsuse ja jätkusuutlikkuse ning tasakaalustatud maksebilansi juhtpõhimõtetest.
- (2) Majandus- ja rahaliidu toimimise esimesel kümnendil saadud kogemustest on vaja õppida ning eelkõige tuleb parandada liidu majanduse juhtimist, mis peaks toetuma liikmesriikide suuremale vastutusele.
- (3) Dünaamilise siseturu saavutamist ja säilitamist tuleks pidada majandus- ja rahaliidu nõuetekohase ja sujuva toimimise osaks.
- (4) Majanduse juhtimise parandatud raamistiku aluseks peaksid olema mitu üksteisega seotud ja sidusat püsiva majanduskasvu ja tööhõive poliitikavaldkonda, eelkõige liidu majanduskasvu- ja tööhõivestrategie, keskendudes

eriti siseturu arendamisele ja tugevdamisele, rahvusvahelise kaubanduse ja konkurentsivõime edendamisele, majandus- ja eelarvepoliitika tugevdatud kooskõlastamise Euroopa poolaastale (Euroopa poolaasta), ülemäärase valitsemissektori eelarvepuudujäägi ennetamise ja korrigeerimise tõhusale raamistikule (stabiilsuse ja kasvu pakt), makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise toimivale raamistikule, liikmesriikide eelarveraamistiku miinimumnõuetele ning tõhusamale finants-turgude reguleerimisele ja järelevalvele, sealhulgas Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu teostatavale makrotasandi usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvele.

- (5) Majanduse juhtimise tugevdamine peaks hõlmama Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide tihedamat ja õigeaegsemat kaasamist. Kuigi Euroopa Parlamendi partnerid selles dialoogis on asjakohased liidu institutsioonid ja nende esindajad, võib Euroopa Parlamendi pädev komisjon anda liikmesriigile, kellele nõukogu on esitanud soovitusel või otsuse vastavalt käesoleva määruse artikli 7 lõikele 2, artikli 8 lõikele 2 või artikli 10 lõikele 4, võimaluse osaleda arvamuste vahetuses. Liikmesriigi osalemine sellises arvamuste vahetuses on vabatahtlik.
- (6) Komisjonil peaks tõhustatud järelevalve menetluses olema suurem roll järgmistes küsimustes: liikmesriigipõhised hinnangud, järelevalve, kontrollkäigud kohapeal, soovitused ja hoiatused.
- (7) Eelkõige tuleks laiendada liikmesriikide majanduspoliitika järelevalvet enamatele valdkondadele kui eelarvejärelevalve, et anda üksikasjalikum ja formaalsem raamistik eesmärgiga ennetada ülemäära makromajanduslikku tasakaalustamatust ning aidata sellest mõjutatud liikmesriikidel töötada välja parandusmeetmete kava enne, kui kõrvalekalded suurenevad. Selline majanduspoliitika järelevalve laiendamine peaks toimuma paralleelselt eelarvejärelevalve tugevdamisega.
- (8) Et aidata sellist makromajanduslikku tasakaalustamatust korrigeerida, on vaja õigusaktides üksikasjalikult sätestatud menetlust.
- (9) On asjakohane täiendada ELi toimimise lepingu artikli 121 lõigetes 3 ja 4 osutatud mitmepoolset järelevalvemetlust konkreetsete eeskirjadega liidu piires makromajandusliku tasakaalustamatuse tuvastamiseks ning ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamiseks ja korrigeerimiseks. See menetlus peaks tingimata olema kooskõlas iga-aastase mitmepoolse järelevalve tsükliga.

⁽¹⁾ ELT C 150, 20.5.2011, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 218, 23.7.2011, lk 53.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 28. septembri 2011. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 8. novembri 2011. aasta otsus.

- (10) Kõnealune menetlus peaks looma häiremehhanismi, et tekkiv makromajanduslik tasakaalustamatus tuvastataks juba varakult. See peaks põhinema künnisväärtuseid sisaldava ülevaatliku ja läbipaistva tulemustabeli kasutamisel koos majandusolukorra hindamisega. Kõnealusel hindamisel peaks muu hulgas arvesse võtma nominaalset ja tegelikku lähenemist euroalal ja sellest väljaspool.
- (11) Selleks et tulemustabel toimiks tõhusalt häiremehhanismi osana, peaks see koosnema teatavatest majandus-, finants- ja struktuurinäitajatest, mis on olulised makromajandusliku tasakaalustamatuse tuvastamiseks, ning neile vastavatest künnisväärtustest. Näitajad ja künnisväärtused tuleks määrata ning vajaduse korral tuleks neid kohandada, et kohanduda makromajandusliku tasakaalustamatuse muutuva olemusega, mis tuleneb muu hulgas makromajanduse stabiilsust ähvardavate ohtude muutumisest, ning et võtta arvesse asjakohase statistika paremat kättesaadavust. Näitajaid ei tohiks käsitada majanduspoliitiliste eesmärkide, vaid vahenditena, mille abil võtta arvesse liidus toimuva makromajandusliku tasakaalustamatuse muutuvat olemust.
- (12) Komisjon peaks liikmesriikidele tulemustabeli ning makromajanduslike ja makrorahanduslike näitajate koostamisel tegema tihedat koostööd Euroopa Parlamendi ja nõukoguga. Komisjon peaks esitama Euroopa Parlamendi pädevatele komisjonidele ja nõukogule arvamuse avaldamiseks ettepanekud kavade kohta, mis on seotud näitajate ja künnisväärtuste määramise ning nende kohandamisega. Komisjon peaks teavitama Euroopa Parlamenti ja nõukogu näitajate ja künnisväärtuste muutmisest ning selgitama selliste muutuste tegemise põhjusi.
- (13) Tulemustabeli koostamisel tuleks võtta nõuetekohaselt arvesse ka heterogeenseid majandusolusid, muu hulgas järelejätmisest tulenevat mõju.
- (14) Ühe või mitme künnisväärtuse ületamine ei pruugi tingimata tähendada, et tekkimas on makromajanduslik tasakaalustamatus, kuna majanduspoliitikas tuleks arvesse võtta sisemisi seoseid makromajanduslike muutujate vahel. Tulemustabeli alusel ei tohiks teha automaatselt järeldusi: majanduse hindamisel tuleks tagada, et kõiki andmeid, olgu need pärit tulemustabelist või mitte, vaadeldaks süsteemselt ning analüüsitaks põhjalikult.
- (15) Komisjon peaks mitmepoolse järelevalve menetluse ja häiremehhanismi raames või juhul, kui majanduses toimuvad ootamatud tõsised sündmused, mida tuleb käesoleva määruse kohaldamiseks kiiresti analüüsida, välja selgitama liikmesriigid, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Olukorra põhjalik analüüs tuleks teha tasakaalustamatust eeldamata ning see peaks hõlmama analüüsitava liikmesriigis esineva tasakaalustamatuse põhjuste põhjalikku analüüsi, milles võetakse nõuetekohaselt arvesse kõnealuse liikmesriigi eripärast tulenevaid majandustingimusi ja -olukorda ning suurt hulka analüütilisi vahendeid, näitajaid ja kvalitatiivset teavet riigi eripärast. Liikmesriik peaks tegema komisjoniga põhjaliku analüüsi läbiviimisel koostööd eesmärgiga tagada, et komisjonile kättesaadav teave on võimalikult põhjalik ja täpne. Lisaks sellele peaks komisjon võtma nõuetekohaselt arvesse mis tahes muud teavet, mis on asjaomase liikmesriigi arvates asjakohane ning mille liikmesriik on esitanud nõukogule ja komisjonile.
- (16) Põhjalikku analüüsi tuleks arutada nõukogus ja euro-rühmas, kuhu kuuluvad liikmesriigid, mille rahaühik on euro. Põhjalikus analüüsis tuleks vajaduse korral võtta arvesse nõukogu poolt analüüsitavatele liikmesriikidele esitatud soovitusi ja üleskutseid, mis on vastu võetud kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 121, 126 ja 148 ning vastavalt käesoleva määruse artiklitele 6, 7, 8 ja 10, ning analüüsitava liikmesriigi poliitilisi kavatsusi, mis kajastuvad riiklikus reformikavas, samuti rahvusvahelisi parimaid tavasid näitajate ja meetodika vallas. Kui komisjon otsustab teha põhjaliku analüüsi majanduses toimunud tõsiste ja ootamatute sündmuste korral, mis nõuavad kiiret analüüsi, peaks ta sellest teavitama asjaomaseid liikmesriike.
- (17) Makromajandusliku tasakaalustamatuse hindamisel tuleks arvesse võtta selle suurust ja seonduvate majandus- ja finantsilmingute võimaliku ülekandumise negatiivset mõju, mis suurendab liidu majanduse haavatavust ning ohustab majandus- ja rahaliidu sujuvat toimimist. Kõigis liikmesriikides, eriti euroalasse kuuluvates liikmesriikides, on vaja võtta meetmeid, et likvideerida makromajanduslik tasakaalustamatus ja konkurentsivõime osas esinevad kõrvalekalded. Poliitiliste ülesannete olemus, tähtsus ja kiireloomulisus võivad sõltuvalt liikmesriigist olla siiski väga erinevad. Arvestades haavatavust ja nõutava kohandamise ulatust, on poliitilisi meetmeid vaja võtta iseäranis kiiresti liikmesriikides, kus jooksevkonto puudujääk on püsivalt suur ja konkurentsivõime on märkimisväärselt langenud. Peale selle peaksid suure jooksevkonto ülejäägiga liikmesriigid seadma endale eesmärgiks töötada välja ja rakendada selliseid meetmeid, mis aitavad suurendada nende sisenõudlust ja majanduskasvu potentsiaali.

- (18) Samuti tuleks kaaluda asjaomase liikmesriigi suutlikkust majandust kohandada ja eelnevat kogemust varasemate käesoleva määruse alusel esitatud soovitude täitmisel ning muude ELi toimimise lepingu artikli 121 alusel mitmepoolse järelevalve raames esitatud soovitude täitmisel, eriti liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste järgimisel.
- (19) Ebasoodsa makromajandusliku tasakaalustamatuse jälgimise ja korrigeerimise menetlus, mis hõlmab nii ennetavaid kui ka parandavaid elemente, nõuab tõhusamaid järelevalvevahendeid, mis tugineksid mitmepoolse järelevalve menetluses kasutatavatele vahenditele. See võib hõlmata komisjoni, kes teeb Euroopa Keskpangaga koostööd liikmesriikide puhul, mille rahaühik on euro, ning liikmesriikide puhul, kes osalevad 16. märtsi 2006. aasta lepingus Euroopa Keskpanga ja euroalaväliste liikmesriikide keskpankade vahel, millega kehtestatakse vahetuskursimehhanismi töökord majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis⁽¹⁾ (ERM II), põhjalikke kontrollkäike järelevalve eesmärgil liikmesriikidesse ja liikmesriikide täiendavat aruandluskohustust, kui tegu on tõsise tasakaalustamatuse, sh majandus- ja rahaliidu nõuetekohast toimimist ohustava tasakaalustamatusega. Dialoogi tuleks vajaduse korral kaasata sotsiaalpartnerid ja teised siseriiklikud sidusrühmad.
- (20) Kui on tuvastatud makromajanduslik tasakaalustamatus, tuleks asjaomasele liikmesriigile esitada soovitusel juhiste, mille koostamisse on vajaduse korral kaasatud asjakohased komisjonid, kuidas oleks majanduspoliitiliselt asjakohane reageerida. Asjaomase liikmesriigi majanduspoliitiline reageering peaks olema õigeaegne ning tarvilisele tuleks võtta kõik riigiasutuste käsutuses olevad poliitikavahendid. Vajadusel tuleks kaasata asjaomased siseriiklikud sidusrühmad, sealhulgas sotsiaalpartnerid, vastavalt ELi toimimise lepingule ning siseriiklikule õigus- ja poliitilisele korrale. Poliitiline reageering peaks sobima asjaomase liikmesriigi majanduskeskkonna ja -oludega ning hõlmama peamisi poliitikavaldkondi, mille hulka võivad kuuluda ka eelarve- ja palgapoliitika, tööjõuturg, toodete ja teenuste turg ning finantssektori reguleerimine. Arvesse tuleks võtta ERM II-st tulenevaid kohustusi.
- (21) Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu poolt liikmesriikidele või liidule antavad hoiatused ja soovitusel käsitlevad makrorahanduslikke riske. Need peaksid vajadusel olema ühtlasi aluseks komisjoni asjakohastele järelemeetmetele makromajandusliku tasakaalustamatuse järelevalve raames. Rangelt tuleks järgida Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu sõltumatust ja konfidentsiaalsuskohustust.
- (22) Kui tuvastatakse tõsine makromajanduslik tasakaalustamatus, sealhulgas tasakaalustamatus, mis ohustab majandus- ja rahaliidu nõuetekohast toimimist, tuleks algtada ülemäärase tasakaalustamatuse menetlus, mis võib tähendada liikmesriigile soovitude andmist ning tõhustatud järelevalve- ja seireõudeid, ning nende liikmesriikide suhtes, mille rahaühik on euro, täitemeetmete rakendamist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. november 2011 määrusele (EL) nr 1174/2011 (euroalal esineva ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimiseks võetavate täitemeetmete kohta),⁽²⁾ kui liikmesriik ei rakenda jätkuvalt parandusmeetmeid.
- (23) Liikmesriik, kelle suhtes on algtatud ülemäärase tasakaalustamatuse menetlus, peaks koostama parandusmeetmete kava, milles määratakse üksikasjalikult kindlaks nõukogu soovitude järgimiseks kavandatud meetmed. Parandusmeetmete kava peaks sisaldama kavandatud meetmete rakendamise ajakava. Parandusmeetmete kava tuleks nõukogu soovitusel heaks kiita. Kõnealune soovitus tuleks edastada Euroopa Parlamendile.
- (24) Nõukogule tuleks anda õigus teha üksikotsuseid, milles tuvastatakse nõukogu poolt parandusmeetmete kavaga seoses antud soovitude mittetäitmine. Osana liikmesriikide majanduspoliitika kooskõlastamisest nõukogus vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikele 1, on kõnealused üksikotsused lahutamatuks järelemeetmeteks soovitustele, mille nõukogu on andnud ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 4 alusel seoses parandusmeetmete kavaga.
- (25) Käesoleva määruse kohaldamisel peaksid nõukogu ja komisjon täielikult austama liikmesriikide parlamentide ja sotsiaalpartnerite rolli ning võtma arvesse riikide süsteemide vahelisi erinevusi, näiteks palgakujundussüsteemide vahel.
- (26) Kui nõukogu leiab, et liikmesriiki ülemäärane makromajanduslik tasakaalustamatus enam ei mõjuta, tuleks ülemäärase tasakaalustamatuse menetlus lõpetada komisjoni soovitusel põhjal pärast seda, kui nõukogu on oma asjakohased soovitusel kehtetuks tunnistanud. Kõnealune kehtetuks tunnistamine peaks tuginema komisjoni põhjalikule analüüsile, milles näidatakse, et liikmesriik on järginud asjakohaseid nõukogu soovitusi ning et ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse algtamise aluseks olnud nõukogu soovitusel kindlaks tehtud põhjuseid ja seotud riske enam ei eksisteeri, võttes muu hulgas arvesse makromajanduslikke suundumusi, väljavaateid ja ülekanduvat mõju. Ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse lõpetamine tuleks avalikustada.

⁽¹⁾ ELT C 73, 25.3.2006, lk 21.⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 8.

(27) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt makromajandusliku tasakaalustamatuse tuvastamise ja selle ennetamise ning korrigeerimise tõhusa raamistiku loomist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, sest liikmesriikide vahel on tihedad kaubandus- ja finantssidemed ning liikmesriikide majanduspoliitika mõjutab liitu ja euroala tervikuna, ning seetõttu on seda on parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

SISU JA MÕISTED

Artikkel 1

Sisu

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad makromajandusliku tasakaalustamatuse tuvastamiseks, samuti ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamiseks ja korrigeerimiseks liidus.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse Euroopa poolaasta raames, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. november 2011 määruses (EL) nr 1175/2011 (millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta) ⁽¹⁾.

3. Käesoleva määruse kohaldamisel järgitakse täiel määral ELi toimimise lepingu artiklit 152 ning käesoleva määruse alusel antud soovitusel arvestatakse palgakujunduse siseriiklike tavade ja palgakujunduse osapooltega. Käesolevas määruses võetakse arvesse ka Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 28 ja see ei mõjuta õigust pidada läbirääkimisi, sõlmida ja täita kollektiivlepinguid ning osaleda kollektiivses tegevuses vastavalt siseriiklikule õigusele ja tavale.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „tasakaalustamatus” – igasugune suundumus, mille tagajärjeks on makromajanduslik areng, mis mõjutab või võib mõjutada negatiivselt liikmesriigi, majandus- ja rahaliidu või liidu kui terviku majanduse nõuetekohast toimimist;

2) „ülemäärane tasakaalustamatus” – tõsine tasakaalustamatus, sealhulgas tasakaalustamatus, mis ohustab või võib ohustada majandus- ja rahaliidu nõuetekohast toimimist.

II PEATÜKK

TASAKAALUSTAMATUSE TUVASTAMINE

Artikkel 3

Häiremehhanism

1. Luuakse häiremehhanism tasakaalustamatuse varajase tuvastamise ja jälgimise hõlbustamiseks. Komisjon koostab iga-aastase aruande, mis sisaldab kvalitatiivset majandus- ja finantsolukorra hinnangut, mis põhineb tulemustabelil, mille teatavate näitajate väärtust on võrreldud nende künnisväärtusega, nagu sätestatud artiklis 4. Iga-aastane aruanne, sealhulgas tulemustabeli aluseks olevate näitajate väärtused, avalikustatakse.

2. Komisjoni iga-aastane aruanne sisaldab näitajate muutumist arvesse võtvat majandus- ja finantsolukorra hinnangut, milles pööratakse vajaduse korral tähelepanu muudele majandus- ja finantsnäitajatele, mis on asjakohased tasakaalustamatuse arengu hindamiseks. Järeldusi ei tehta tulemustabeli näitajate mehhaanilisest lugemisest. Tasakaalustamatuse hindamisel võetakse arvesse tasakaalustamatuse arengut liidus ja euroalal. Lisaks tuuakse aruandes välja see, kas künnisväärtuste ületamine ühes või mitmes liikmesriigis tähendab tasakaalustamatuse tekkimise võimalust. Suure jooksevkonto puudujäägiga liikmesriikide hindamine võib erineda suure jooksevkonto ülejäägiga liikmesriikide hindamisest.

3. Iga-aastases aruandes määratakse kindlaks liikmesriigid, kus komisjoni arvates võib esineda tasakaalustamatus või kus võib esineda oht selle tekkimiseks.

4. Komisjon edastab iga-aastase aruande õigeaegselt Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.

5. Osana ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 3 kohasest mitmepoolsest järelevalvest arutab nõukogu komisjoni iga-aastast aruannet ning teostab selle üldise hindamise. Eurorühm arutab aruannet sel määral, kuivõrd see on seotud liikmesriikidega, mille rahaühik on euro.

Artikkel 4

Tulemustabel

1. Tulemustabelit, millesse kantakse teatavad näitajad, kasutatakse tasakaalustamatuse varajase tuvastamise ja jälgimise hõlbustamiseks.

⁽¹⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 12.

2. Tulemustabel sisaldab liikmesriikide jaoks kehtestatavaid väikest hulka asjakohaseid, praktilisi, lihtsaid, mõõdetavaid ja kättesaadavaid makromajanduslikke ja makrorahanduslikke näitajaid. See võimaldab varakult tuvastada makromajanduslikku tasakaalustamatust, mis tekib lühikese aja jooksul, ja tasakaalustamatust, mis tekib struktuuriliste ja pikemaajaliste suundumuste tõttu.

3. Tulemustabel hõlmab muu hulgas näitajaid, mis on kasulikud järgmiste tasakaalustamatuste varaseks tuvastamiseks:

- a) sisemine tasakaalustamatus, sealhulgas tasakaalustamatus, mis võib tekkida avaliku või erasektori suure võlgnevuse, finants- ja varade turu, sealhulgas kinnisvaraturu arengu, erasektori krediitdivoo muutumise ja töötuse määra muutumise tõttu;
- b) väline tasakaalustamatus, sealhulgas tasakaalustamatus, mis võib tekkida liikmesriikide jooksevkonto ja investeeringute netopositsiooni, reaalse kehtiva vahetuskursi, ekspordi turuosade, hindade ja kulude muutumise ning hinnavälise konkurentsivõime tõttu, võttes arvesse tootlikkuse eri komponente.

4. Häiremekhanismi tulemustabeli majanduslikul tõlgendamisel pöörab komisjon põhjalikku tähelepanu reaalmajanduse suundumustele, sealhulgas majanduskasv, tööhõive ja tööpuuduse lahendamine, nominaalne ja tegelik lähenemine euroalal ja sellest väljaspool, tootlikkuse suundumused ja selle hoogustajad, nagu teadus- ja arendustegevus ning välis- ja siseinvesteeringud, samuti majandusharude suundumustele, sealhulgas energeetika, mis mõjutavad sisemajanduse koguprodukti ja jooksevkonto olukorda.

Tulemustabel sisaldab samuti künnisväärtusi häiretasemena toimivate näitajate jaoks. Näitajate ja künnisväärtuste valik peab olema selline, et see aitaks kaasa konkurentsivõime edendamisele liidus.

Näitajaid koondaval tulemustabelil on alati, väljaarvatud kui see ei ole asjakohane, ülemised ja alumised häiretasemed, mis on euroalasse kuuluvate ja mittekuuluvate liikmesriikide puhul erinevad, kui seda õigustavad rahaliidu eripära ja vastavad majandusolud. Tulemustabeli koostamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse ka heterogeenseid majandusolusid, muu hulgas järelejätkumise tulenevat mõju.

5. Finantsturu stabiilsuse seisukohast oluliste näitajate kavandamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu tööd. Komisjon palub Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogul esitada oma seisukoht finantsturu stabiilsuse seisukohast oluliste kavandatavate näitajate kohta.

6. Komisjon avalikustab tulemustabelisse kantavate näitajate ja künnisväärtuste loetelu.

7. Komisjon hindab korrapäraselt tulemustabeli asjakohasust, sealhulgas näitajate valikut, kehtestatud künnisväärtusi ja kasutatavaid meetodeid, ning vajaduse korral kohandab või muudab neid. Komisjon avalikustab peamiste meetodite ning tulemustabeli sisu ning künnisväärtuste muudatused.

8. Komisjon ajakohastab vähemalt kord aastas tulemustabelisse kantud näitajate väärtused.

Artikkel 5

Põhjalik analüüs

1. Võttes nõuetekohaselt arvesse nõukogus ja eurorühmas toimunud arutelusid, millele on osutatud artikli 3 lõikes 5, või ootamatute tõsiste majandusarengute korral, mida tuleb kiiresti analüüsida käesoleva määruse kohaldamiseks, analüüsib komisjon põhjalikult olukorda igas liikmesriigis, kus tema arvates võib esineda tasakaalustamatus või kus võib esineda oht selle tekkimiseks.

Põhjalik analüüs põhineb iga liikmesriigi eriomaste asjaolude, sealhulgas eri liikmesriikide erinevate lähtekohtade üksikasjalikul analüüsil; selles uuritakse paljusid majanduslikke muutujaid ning selleks kasutatakse analüütilisi vahendeid ja kvalitatiivset teavet riigi eripärast. Analüüsi käigus võetakse arvesse riikide eripärasid töösuhete ja sotsiaalse dialoogi valdkonnas.

Komisjon võtab ka nõuetekohaselt arvesse muud teavet, mis on asjaomase liikmesriigi arvates asjakohane ja mille liikmesriik on komisjonile esitanud.

Komisjon teostab põhjaliku analüüsi koos järelevalve eesmärgil tehtavate kontrollkäikudega asjaomasesse liikmesriiki vastavalt artiklile 13.

2. Komisjoni põhjaliku analüüsi käigus hinnatakse, kas kõnealuses liikmesriigis esineb tasakaalustamatust ning kas tegemist on ülemäärase tasakaalustamatusega. Komisjon uurib tuvastatud tasakaalustamatuse põhjuseid majandusliku olukorra taustal, sealhulgas liikmesriikidevaheliste tihedate kaubandus- ja finantsidemete ja riikliku majanduspoliitika mõju ülekandumise taustal. Põhjalikus analüüsis käsitletakse liidu majanduskasvu ja tööhõivestrategiega seotud asjakohaseid suundumusi. Samuti võetakse selles arvesse olulisi majandussuundumusi liidus ja kogu euroalal. Eelkõige võtab see arvesse järgmist:

- a) vajaduse korral analüüsitava liikmesriigile esitatud nõukogu soovitusel või üleskutsed, mis on vastu võetud kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 121, 126 ja 148 ning käesoleva määruse artiklite 6, 7, 8 ja 10 alusel;

b) analüüsitava liikmesriigi poliitilised kavatsused, mis kajastavad tema riiklikus reformikavas ning vajaduse korral tema stabiilsus- või lähenemisprogrammis;

c) analüüsitava liikmesriigile esitatud või analüüsitava liikmesriigi seisukohast olulised Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu hoiatused või soovitusel süsteemsete riskide kohta. Järgitakse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu konfidentsiaalsuskorda.

3. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu põhjaliku analüüsi tulemustest ning avalikustab need.

Artikkel 6

Ennetusmeetmed

1. Kui komisjon jõuab artiklis 5 osutatud põhjaliku analüüsi tulemusel järeldusele, et liikmesriigis esineb tasakaalustamatust, teavitab ta sellest Euroopa Parlamenti, nõukogu ja eurorühma. Nõukogu võib komisjoni soovitusel alusel esitada asjaomasele liikmesriigile vajaliku soovitusel, kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikes 2 sätestatud menetlusega.

2. Nõukogu teavitab oma soovitusel Euroopa Parlamenti ning avalikustab selle.

3. Nõukogu ja komisjoni soovitusel järgitakse täielikult ELi toimimise lepingu artiklit 152 ja võetakse arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 28.

4. Nõukogu vaatab soovitusel Euroopa poolaasta raames kord aastas läbi ja võib seda vajaduse korral kohandada vastavalt lõikele 1.

III PEATÜKK

ÜLEMÄÄRASE TASAKAALUSTAMATUSE MENETLUS

Artikkel 7

Ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse algatamine

1. Kui komisjon jõuab artiklis 5 osutatud põhjaliku analüüsi tulemusel järeldusele, et asjaomases liikmesriigis esineb ülemäärane tasakaalustamatus, teavitab ta sellest Euroopa Parlamenti, nõukogu ja eurorühma.

Komisjon teavitab ka asjaomaseid Euroopa järelevalveasutusi ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu. Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogul palutakse võtta meetmeid, mida ta peab vajalikuks.

2. Nõukogu võib komisjoni soovitusel põhjal ning kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikega 4 anda soovitusel, mis tuvastab ülemäärase tasakaalustamatuse olemasolu, ning soovitusel asjaomasele liikmesriigil võtta parandusmeetmeid.

Nõukogu soovitusel parandusmeetmete võtmiseks määratletakse tasakaalustamatuse olemus ja selle mõju ning esitatakse poliitilisi soovitusi, mida tuleb järgida, ning tähtaeg, milleks asjaomane liikmesriik peab esitama parandusmeetmete kava. ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 4 kohaselt võib nõukogu oma soovitusel avalikustada.

Artikkel 8

Parandusmeetmete kava

1. Liikmesriik, kelle suhtes on algatatud ülemäärase tasakaalustamatuse menetlus, esitab nõukogule ja komisjonile parandusmeetmete kava, mis põhineb artikli 7 lõikes 2 osutatud soovitusel, selles määratud tähtaja jooksul. Parandusmeetmete kavas esitatakse konkreetsed poliitikameetmed, mida kõnealune liikmesriik on rakendanud või kavatseb rakendada, ning samuti nimetatud meetmete rakendamise ajakava. Parandusmeetmete kava võtab arvesse poliitikameetmete majanduslikku ja sotsiaalset mõju ning see on kooskõlas majanduspoliitika üldsuuniste ja tööhõivesuunistega.

2. Nõukogu hindab parandusmeetmete kava komisjoni aruande alusel kahe kuu jooksul pärast selle kava esitamist. Kui nõukogu peab komisjoni soovitusel tuginedes parandusmeetmete kava piisavaks, kiidab ta selle soovitusel heaks, loetledes nõutavad konkreetsed meetmed ja tähtsajad nende võtmiseks ning kehtestab järelevalve ajakava, mis pöörab piisavalt tähelepanu mõju ülekandumise viisidele ning võtab arvesse asjaolu, et parandusmeetme vastuvõtmise ja tasakaalustamatuse tegeliku kõrvaldamise vahele võib jääda oluline ajaline nihe.

3. Kui nõukogu peab komisjoni soovitusel põhjal parandusmeetmete kavas esitatud meetmeid või nende ajakava ebapiisavaks, annab ta soovitusel liikmesriigile, et liikmesriik esitaks üldreeglina kahe kuu jooksul uue parandusmeetmete kava. Nõukogu vaatab uue parandusmeetmete kava läbi käesolevas artiklis sätestatud menetluse kohaselt.

4. Parandusmeetmete kava, komisjoni aruanne ja lõigetes 2 ja 3 osutatud nõukogu soovitusel avalikustatakse.

Artikkel 9

Parandusmeetmete rakendamise jälgimine

1. Komisjoni jälgib artikli 8 lõike 2 kohaselt antud nõukogu soovitusel rakendamist. Selleks esitab liikmesriik nõukogule ja komisjonile korrapäraselt eduaruandeid, mille esitamise sageduse kehtestab nõukogu artikli 8 lõikes 2 osutatud soovitusel.

2. Nõukogu avalikustab liikmesriikide eduaruanded.

3. Komisjon võib korraldada tõhustatud järelevalve raames kontrollkäike asjaomasesse liikmesriiki, et jälgida parandusmeetmete kava rakendamist koostöös EKPga juhul, kui need kontrollkäigud puudutavad liikmesriike, mille rahaühik on euro või kes on ERM II-s osalevad liikmesriigid. Komisjon kaasab vajaduse korral kontrollkäikude ajal peetavasse dialoogi sotsiaalpartnerid ja teised siseriiklikud sidusrühmad.

4. Kui majandusolud on oluliselt muutunud, võib nõukogu komisjoni soovitusel muuta artikli 8 lõike 2 kohaselt antud soovitusi vastavalt kõnealuses artiklis sätestatud menetlusele. Vajaduse korral palub nõukogu asjaomasel liikmesriigil esitada muudetud parandusmeetmete kava, mida nõukogu hindab kooskõlas artiklis 8 sätestatud menetlusega.

Artikkel 10

Parandusmeetmete rakendamise hindamine

1. Nõukogu hindab komisjoni aruande alusel, kas asjaomane liikmesriik on rakendanud soovitatud parandusmeetmeid kooskõlas artikli 8 lõike 2 kohaselt antud nõukogu soovitusel.

2. Komisjoni avalikustab oma aruande.

3. Nõukogu esitab omapoolse hinnangu tema poolt artikli 8 lõike 2 kohaselt antud soovitustes määratud tähtsajaks.

4. Kui nõukogu leiab, et liikmesriik ei ole soovitatud parandusmeetmeid rakendanud, võtab ta komisjoni soovitusel põhjal vastu otsuse, milles tuvastatakse nõuete mittetäitmine, koos soovitusel, milles seatakse parandusmeetmete võtmiseks uued tähtsajad. Sellisel juhul teavitab nõukogu Euroopa Ülemkogu ning avalikustab artikli 9 lõikes 3 osutatud kontrollkäikude järeldused.

Esimeses lõikes osutatud komisjoni soovitus nõuete mittetäitmise tuvastamiseks loetakse nõukogu poolt vastuvõetuks juhul, kui nõukogu ei ole 10 päeva jooksul pärast seda, kui komisjon on soovitusel vastu võtnud, otsustanud kvalifitseeritud hääleteenamusega soovitusel tagasi lükata. Asjaomane liikmesriik võib taotleda kõnealuse tähtsaja jooksul nõukogu istungi kokkukutsumist, et otsuse üle hääletada.

5. Kui nõukogu leiab lõikes 1 osutatud komisjoni aruande põhjal, et liikmesriik on artikli 8 lõike 2 kohaselt soovitatud parandusmeetmeid rakendanud, käsitatakse ülemäärase tasakaalustamatuse menetlust tulemuslikuna ja see peatatakse. Siiski jätkatakse olukorra jälgimist vastavalt artikli 8 lõike 2 kohases

soovitusel esitatud ajakavale. Nõukogu avalikustab menetluse peatamise põhjused ning tunnustab asjaomase liikmesriigi võetud korrigeerivaid poliitikameetmeid.

Artikkel 11

Ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse lõpetamine

Nõukogu tunnistab komisjoni soovitusel alusel artiklite 7, 8 või 10 kohaselt esitatud soovitusel kehtetuks niipea, kui ta leiab, et asjaomases liikmesriigis ei esine enam artikli 7 lõikes 2 osutatud soovitusel välja toodud ülemäärast tasakaalustamatust. Nõukogu teeb selle asjaolu kohta üldsusele avalduse.

Artikkel 12

Hääletamine nõukogus

Artiklites 7–11 osutatud meetmete üle otsustamisel ei võta nõukogu arvesse asjaomast liikmesriiki esindava nõukogu liikme häält.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 13

Kontrollkäigud

1. Komisjon tagab liikmesriikide ametiasutustega pideva dialoogi vastavalt käesoleva määruse eesmärkidele. Selleks teeb komisjon eelkõige kontrollkäike, et hinnata liikmesriigi majanduslikku olukorda ja teha kindlaks käesoleva määruse eesmärkide täitmisega seotud riskid või raskused.

2. Komisjon võib teha tõhustatud järelevalve raames kontrollkäike liikmesriikidesse, kellele on antud soovitusel vastavalt artikli 7 lõikele 2 seoses ülemäärase tasakaalustamatuse olemasoluga, et olukorraga kohapeal tutvuda.

3. Kui asjaomane liikmesriik on liikmesriik, mille rahaühik on euro või kes osaleb ERM II-s, võib komisjon vajaduse korral kutsuda kontrollkäikudes osalema Euroopa Keskpanga esindajaid.

4. Komisjon esitab nõukogule aruande lõikes 2 osutatud kontrollkäikude tulemuste kohta ja võib vajaduse korral otsustada oma järeldused avalikustada.

5. Lõikes 2 osutatud kontrollkäikude korraldamisel edastab komisjon oma esialgsed tähelepanekud asjaomasele liikmesriigile selgituste andmiseks.

Artikkel 14

Majandusdialog

1. Selleks et tõhustada dialoogi liidu institutsioonide, eelkõige Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel, ning tagada suurem läbipaistvus ja vastutus, võib Euroopa Parlamendi pädev komisjon kutsuda nõukogu eesistuja, komisjoni ja vajaduse korral Euroopa Ülemkogu eesistuja või eurorühma esimehe esinema parlamendikomisjoni ees, et arutada järgmist:

- a) nõukogu esitatud teave ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 2 kohaste majanduspoliitika üldsuuniste kohta;
- b) iga-aastase järelevalve tsükli alguses komisjoni poolt liikmesriikidele esitatud üldsuunised;
- c) Euroopa Ülemkogu järeldused Euroopa poolaasta raames antud majanduspoliitika suuniste kohta;
- d) käesoleva määruse kohaselt teostatud mitmepoolse järelevalve tulemused;
- e) Euroopa Ülemkogu järeldused mitmepoolse järelevalve suuniste ja tulemuste kohta;
- f) mitmepoolse järelevalve teostamise läbivaatamine Euroopa poolaasta lõpus;
- g) käesoleva määruse artikli 7 lõike 2, artikli 8 lõike 2 ja artikli 10 lõike 4 kohaselt antud soovitusel.

2. Euroopa Parlamendi pädev komisjon võib anda liikmesriigile, kellele anti või kelle kohta tehti artikli 7 lõike 2, artikli 8 lõike 2 või artikli 10 lõike 4 kohane nõukogu soovitus või otsus, võimaluse osaleda arvamuste vahetuses.

3. Nõukogu ja komisjon teavitavad korrapäraselt Euroopa Parlamenti käesoleva määruse kohaldamise tulemustest.

Artikkel 15

Iga-aastane aruandlus

Komisjon annab iga-aastaselt aru käesoleva määruse kohaldamisest, sealhulgas ajakohastab artiklis 4 sätestatud tulemustabelit ja esitab oma leiud Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa poolaasta raames.

Artikkel 16

Läbivaatamine

1. Komisjon avaldab aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta hiljemalt 14. detsember 2014 ja seejärel iga viie aasta järel.

Kõnealustes aruannetes hinnatakse muu hulgas järgmist:

- a) käesoleva määruse tõhusus,
- b) edusammud liikmesriikide majanduspoliitika tihedama kooskõlastamise ja nende majandustulemuste püsiva vastastikuse lähenemise tagamisel kooskõlas ELi toimimise lepinguga.

Vajaduse korral lisatakse kõnealusele aruandele käesoleva määruse muutmise ettepanek.

2. Komisjon saadab lõikes 1 osutatud aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 17

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnenendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 16. november 2011

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BUZEK

Nõukogu nimel
eesistuja
W. SZCZUKA